

สภาพปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
The State Problems Conducting Dissertation of Doctoral
in Education Administration Students of Ubonratchathani Rajabhat University

ดร.วิเศษ ภูมิวิชัย¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งในขณะที่ทำวิทยานิพนธ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ทำวิทยานิพนธ์ ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ระหว่างภาคเรียนต้น ปีการศึกษา 2552 ถึงภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2556 จำนวน 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (F-test) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาอันดับปัญหาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านคุณลักษณะของนักศึกษา และสุดท้ายปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัย ตามลำดับ

2. นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่มีสถานภาพตำแหน่งในขณะที่ทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

คำสำคัญ : ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์, นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

Abstract

The purposes of this study were to investigate the problems related to conducting dissertation and to compare the opinions regarding to the problems of doctoral students at UbonratchathaniRajabhat University about the problems conducting dissertation on the basis of different in job positions while conducting the dissertation

The research sample was 76 doctoral students who were enrolled in the dissertation conducting Program and graduated between the first semester of 2009 and the summer semester of 2013. The data collection instruments were a questionnaire. The statistics utilized in the analysis of the data were mean, standard deviation, alpha co-efficiency, and F-test.

¹ ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันรัชต์ภาคย์

The results revealed that:

1. The opinions of the doctoral students to the problems related to conducting dissertation of doctoral in education administration students of Ubon Ratchathani Rajabhat University were at high level in both the overall and individual aspects. The order of problems ranked from the highest to the lowest was as follows: characteristics of research advisors, Knowledge in dissertation conducting of doctoral of education administration students, characteristics of doctoral of education administration students, and service of the university.
2. The comparison of the opinions of the doctoral students who different in job positions while conducting the dissertation, towards the problems were not found to be significantly different in both the overall and individual aspects.

Key words : The Problems Conducting Dissertation, Doctoral students

บทนำ

การศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาเอกนอกจากนักศึกษาจะได้เรียนวิชาการต่างๆ ตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะต้องทำวิทยานิพนธ์เพื่อประกอบเป็นส่วนหนึ่งตามเกณฑ์ของการจบการศึกษาตามหลักสูตรของแต่ละสาขากำหนดวิทยานิพนธ์จึงเป็นผลงานที่ต้องอาศัยพลังความคิด ใช้พลังสติปัญญาเพื่อประมวลข้อมูลทางวิชาการสะท้อนเป็นองค์ความรู้ โดยอาศัยแรงกายซึ่งเป็นพลังจากภายนอกที่ต้องทำงานด้วยความรอบคอบ มีความขยัน มีความอดทน อย่างต่อเนื่องในการทำและสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ นิสิต นักศึกษาต้องมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลค้นหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ทั้งในตัวบุคคล เอกสารที่เป็นทฤษฎี หลักการและผลงานวิจัยต่างๆ เพื่อสร้างแบบจำลองทางความคิดนำไปสู่การพิสูจน์ให้เกิดความน่าเชื่อถือ ซึ่งการทำวิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาที่ระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสถาบันการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (Ubon Ratchathani Rajabhat University) เป็นสถาบันการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และมีการจัดการศึกษาและการค้นคว้าวิจัยในด้านวิทยาศาสตร์ สุขภาพ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยปัจจุบันนี้ได้มีความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานียังเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งจัดตั้งอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจัดการการศึกษาและให้บริการแก่ประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร อำนาจเจริญ (บางส่วน) และบุคลากรในเขตจังหวัดและประเทศใกล้เคียง โดยจัดการศึกษาในระดับอนุปริญญา ปริญญาบัณฑิต ปริญญามหาบัณฑิต และปริญญาดุษฎีบัณฑิต

จากการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาที่ผ่านมา แม้นักศึกษาส่วนใหญ่จะสามารถทำวิทยานิพนธ์ได้แล้วเสร็จและสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่ก็ยังมีนักศึกษาอีกจำนวนไม่น้อยที่ใช้เวลาในการเรียนรวมทั้งการทำวิทยานิพนธ์เกินกว่าที่มหาวิทยาลัยกำหนด บางคนใช้เวลาเกินเล็กน้อยซึ่งก็น่าจะพอใจได้แต่บางคนใช้เวลามากเกินไป จนทำให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษา กล่าวคือไม่สามารถผลิตกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้นกลับทำให้หลักสูตรถูกมองจากบุคคลภายนอกว่าไม่ค่อยดีขาดคุณภาพและไม่คุ้มกับการลงทุนทางการศึกษา นักศึกษาบางคนทำวิทยานิพนธ์ไม่สำเร็จบางคนหมดระยะเวลาการศึกษา เสียก่อนที่จะสำเร็จบางคนทั้งงานวิทยานิพนธ์ไปเลยจนเมื่อใกล้จะหมดระยะเวลาการศึกษาแล้วจึงรีบกลับมาทำวิทยานิพนธ์ต่อโอกาสที่จะได้วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพแทบจะไม่มีเนื่องจากเวลาเป็นตัวบังคับ รวมทั้งการมีจำนวนนักศึกษา

ตกค้างสะสมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เหล่านี้ เป็นต้น ซึ่งนับเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งระบบของมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา ในด้านการการเป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ของอาจารย์ ในด้านการใช้เวลาและค่าใช้จ่ายของนักศึกษา และที่สำคัญ ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาทำด้วย

จากปัญหาดังกล่าวแสดงถึงกระบวนการในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษายังด้อยประสิทธิภาพที่เป็นผลมาจากหลายองค์ประกอบ มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและองค์ประกอบสำคัญหลายประการที่ส่งผลต่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาซึ่ง ทรงธรรม อีร์กุล (2547 : 6) ได้ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้แก่ ปัจจัยด้านประสบการณ์วิชาการของนิสิต ปัจจัยด้านการบริการวิชาชีพของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิต พร พรหมราช (2545 : 10) ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์แบ่งประเด็นปัญหาออกเป็น 7 ด้านได้แก่ด้านส่วนตัวนักศึกษาด้านความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ด้านเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา/คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้านแหล่งศึกษาค้นคว้าภายในมหาวิทยาลัยด้านวัสดุอุปกรณ์หรือห้องปฏิบัติการและด้านขั้นตอนกฎระเบียบข้อบังคับฯของมหาวิทยาลัยและอื่นๆ ปัทมาภรณ์ อุปโยคิน (2548 : 54) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยดุสิตธานี 5 ทั้ง ด้านในการทำวิจัย คือ ด้านความรู้ ด้านการเงิน ด้านเวลา ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และด้านบุคลากรช่วยงานวิจัย สมจิตร แก้วมณี (2551 : 138-139) ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากองค์ประกอบที่มีผลต่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนและด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย

ดังนั้น ในการเปิดสอนหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา นับว่าเป็นผลงานทางวิชาการสำคัญในการเรียนระดับนี้ โดยที่วิทยานิพนธ์จะเป็นพิสูจน์คุณภาพทางวิชาการของผู้เรียนพร้อมส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีด้วย ผู้วิจัยแม้จะเป็นอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกแต่ก็ตระหนักในคุณภาพของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยจึงเป็นจุดสนใจของผู้วิจัยในการศึกษาสภาพการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ระดับดุษฎีบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยสรุปสังเคราะห์จากหลักการ แนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวมาแล้วเป็นกรอบในการศึกษาใน คือ ปัญหาด้านความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัย ปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์
2. เพื่อวิเคราะห์อันดับของปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ตามตัวแปร สถานภาพตำแหน่งหน้าที่ของนักศึกษาขณะทำวิทยานิพนธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1)การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 2) ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารประกอบโดยการศึกษาศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มทฤษฎีต่างๆนำรายละเอียดที่ได้จากการศึกษาเอกสาร มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อรวบรวมปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ได้ 4 ด้าน ปัญหาด้านความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัย ปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน โดยนำองค์ประกอบและตัวแปรจากขั้นตอนที่ 1 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับคหศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่สำเร็จระหว่างภาคเรียนต้น ปีการศึกษา 2552ถึงภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2556 จำนวน จำนวน 92 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 76 คนโดยเทียบจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ซึ่งเป็นตัวแทนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษาระดับคหศึกษบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัย ปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปัญหาด้านคุณลักษณะของนักศึกษา อยู่ในระดับมากเมื่อวิเคราะห์อันดับของปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับคหศึกษบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง ที่เป็นปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ รองลงมา คือ ปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านคุณลักษณะของนักศึกษา และสุดท้ายปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัยตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับคหศึกษบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ จำแนกตามตัวแปรสถานภาพตำแหน่งหน้าที่ของนักศึกษาขณะทำวิทยานิพนธ์ปรากฏผลว่า นักศึกษาระดับคหศึกษบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่มีสถานภาพตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบของนักศึกษาขณะทำวิทยานิพนธ์ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่จะอภิปรายผลดังนี้

1. นักศึกษาระดับคหศึกษบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัย ปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปัญหาด้านคุณลักษณะของนักศึกษา อยู่ในระดับมากเมื่อวิเคราะห์อันดับของปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับคหศึกษบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

เป็นอันดับหนึ่ง ที่ เป็นปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ รองลงมา คือ ปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านคุณลักษณะของนักศึกษา และสุดท้ายปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัย ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงธรรม ธีระกุล (2547 : 29-30) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือปัจจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองลงมาคือองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักศึกษา

การที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า การทำวิทยานิพนธ์เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้กำหนดให้นักศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาโดยมุ่งให้นักศึกษาได้ทำการศึกษาวิจัยหลังจากที่ได้เรียนรายวิชาต่างๆ ครบตามหลักสูตรแล้ว โดยมุ่งให้นักศึกษาได้ทำการศึกษาวิจัย หลังจากที่ได้เรียนรายวิชาต่างๆ ครบตามหลักสูตรแล้ว การที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จและมีคุณภาพได้นั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้านที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต โดยเฉพาะความคาดหวังที่จะพึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้อาจารย์สามารถทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จอย่างโดยเร็ว จึงทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นว่าในปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แม้ว่าจะมีคณาจารย์ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยและเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แต่เวลาสำหรับการให้คำปรึกษาอาจมีน้อยทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีน้อยตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของทรงธรรม ธีระกุล (2547 : 29-30) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ของมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่ามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย ปรากฏว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิต และปัจจัยด้านประสบการณ์วิชาการของนิสิต อยู่ในระดับมาก และพบว่ามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิต ปัจจัยด้านประสบการณ์วิชาการของนิสิต และสุดท้ายปัจจัยด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับโสภา ชูพิชัยกุล และคนอื่นๆ (2518 : 109) พบว่า ในการทำวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาที่นักศึกษาจะต้องทำวิจัยด้วยตนเอง จำเป็นต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นิสิตประสบผลสำเร็จในการทำวิจัย ซึ่งรวมทั้งความรู้ ความสามารถ และคุณภาพในการควบคุมดูแล ตลอดจนทัศนคติและความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาด้วย สำหรับปัญหาด้านคุณลักษณะของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีอยู่ในระดับมาก มีปัญหามาจากเรื่องความอดทน ขยัน มุ่งมั่น ความตั้งใจจริงในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และอาจมีการวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ไว้ล่วงหน้าไม่ดีพอ เป็นต้น สอดคล้องกับที่กริสนา นกสกุล (2531 : 17, อ้างอิงมาจาก Nunnally 1976 : 470) พบว่า นักศึกษาต้องมีความเชื่อมั่น และมีความมานะพยายามอย่างเต็มที่ที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ จะต้องมีความเพียรพยายามโดยไม่ย่อท้อเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ส่วนปัญหาด้านความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีปัญหาในเรื่องความสามารถในการเลือกหัวข้อที่จะศึกษาได้ตรงกับความสนใจของตนเอง ความสามารถในการเขียนเค้าโครงและรายงานวิจัยและไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิชาเอกมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ได้ดีพอ เป็นต้น สอดคล้องกับที่ นิภา ศรีโพธิ์โรจน์ (2524 : 5, 10) ได้กล่าวว่า การเลือกเรื่องที่จะวิจัยนั้นจะต้องเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้วิจัยจะต้องมีความรู้ เทคนิควิธีการในการเขียนรายงานการวิจัย จึงจะสามารถนำเสนอให้ผู้อื่นได้รับทราบ ได้เข้าใจ และมีความรู้ในเรื่องที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นอย่างละเอียดและชัดเจน และในปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัย เป็นปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ให้ความสะดวกและรวดเร็วในการออกหนังสือติดต่อแก่นักศึกษาไม่เพียงพอ ระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ต้องมีความชัดเจน และมหาวิทยาลัย

ต้องให้บริการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ที่ถูกต้องและรวดเร็ว เป็นต้น ซึ่งในสภาพที่เป็นปัจจุบัน นักศึกษาหลายคนไม่ค่อยได้ศึกษาในรายละเอียดข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ขาดความเข้าใจในขั้นตอนปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาภาคพิเศษ มีภาระงานประจำมาก เวลาในการติดต่อกับมหาวิทยาลัยมีจำกัด มีความหวังในการรับบริการอำนวยความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ค่อนข้างมาก จึงทำให้นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่มีสถานภาพตำแหน่งหน้าที่ของนักศึกษาขณะทำวิทยานิพนธ์ปรากฏผลว่า นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สถานภาพตำแหน่งหน้าที่ของนักศึกษาขณะทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัย ปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปัญหาด้านคุณลักษณะของนักศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ทั้งปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัย ปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปัญหาด้านคุณลักษณะของนักศึกษานั้น ไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของ การที่นักศึกษามีสถานภาพตำแหน่งอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน เนื่องจากนักศึกษาทุกคนจะได้รับบริการต่างๆ จากมหาวิทยาลัยเท่าเทียมและเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมการทุกอย่างในการบริหารจัดการหลักสูตร ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาไว้ให้แก่ นักศึกษาทุกคนในทุกๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกันอยู่แล้ว โดยไม่ได้แบ่งแยกว่านักศึกษาจะมาจากตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบใด ส่วนหนึ่งนักศึกษาเองก็ได้มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารจัดการตนเองในขณะที่เรียน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันทำ มีการจัดทำเนียบรุ่น มีการรวมการบริหารรุ่น รวมทั้งได้ร่วมกันจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในขณะที่เรียน เช่น อาหารกลางวัน อาหารว่าง เป็นต้น ดังนั้น จึงทำให้นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่มีสถานภาพ ตำแหน่ง การงาน ขณะที่ทำวิทยานิพนธ์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทรงธรรม ธีระกุล (2547 : 39) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำ วิทยานิพนธ์ ของมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีภารกิจภาระงาน ขณะที่ทำวิทยานิพนธ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านจะเห็นว่า ปัญหาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ปัญหาด้านคุณลักษณะของ นักศึกษา และลำดับสุดท้าย ปัญหาด้านการให้บริการความสะดวกของมหาวิทยาลัยตามลำดับ มหาวิทยาลัย จึงควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพรวมปรับปรุงและพัฒนา การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการทำ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะในด้านปริมาณเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต ความสะดวกในการให้บริการ เครื่องคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยเพื่อการสืบค้นข้อมูล การปรับปรุงขั้นตอนและกระบวนการในการทำ วิทยานิพนธ์ให้มีความเหมาะสม สะดวก รวดเร็ว และคล่องตัวมากยิ่งขึ้น การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ

เพื่อให้นักศึกษาติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ และการจัดหาเงินทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ ให้แก่นักศึกษาอย่างเพียงพอและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

2. มหาวิทยาลัยควรนำผลจากการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดเป็นประเด็นในการจัดประชุมสัมมนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนและโครงการในการพัฒนาระบบการทำวิทยานิพนธ์ รูปแบบการให้ค่าปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกำหนดมาตรฐานในการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ หลักเกณฑ์ในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาให้เอื้อและสอดคล้องต่อระยะเวลาในการเรียนและการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา รวมทั้งประกาศเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการทำวิทยานิพนธ์จากผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้แก่ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ให้บริการ เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต ซึ่งจะทำได้ข้อมูลได้ครอบคลุมบริบทต่าง ๆ เพื่อนำ ผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด ตลอดจนสามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียน การสอนและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการทำวิทยานิพนธ์ รูปแบบการให้ค่าปรึกษาวิทยานิพนธ์ กระบวนการในการทำวิทยานิพนธ์ และกำหนดมาตรฐานในการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เอกสารอ้างอิง

ทรงธรรม ชีระกุล. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา : สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2547.

นันทนา รัตนอาภา. ตัวแปรที่เกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาและหลังกำหนดเวลาของ

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ปัทมาภรณ์ อุบโยคิน. การศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยดุสิตธานี.

กรุงเทพฯ : วิทยาลัยดุสิตธานี, 2548.

พรพรมหาราช. รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

สมจิตร แก้วมณี. “ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,” วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 4, 1(มกราคม-มิถุนายน 2551) : 134-135.

สมหวัง พิทยานุวัฒน์ และศิริชัย กาญจนวาสี. การเปรียบเทียบลักษณะและระดับปัญหาของบัณฑิตศึกษา

คณะครุศาสตร์ที่ศึกษาด้วยวิธีต่างกัน ในเสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523.

สิริรัตน์ คุณจักร. การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างนิสิต ระดับ

มหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาภายในสองปี

การศึกษา และมากกว่าสองปีการศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2539.

Krejcie, R. V. and D. W. Morgan. “Determining Sample Size for Research Activities,” *Journal of Educational and Psychological Measurement*. 30 (January 1997) : 607-610.

